

ระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพการทำงานและความคิดต่อการเปลี่ยนแปลงที่ทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลราชวิถี และโรงพยาบาลรามธิบดี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความคิดต่อการเปลี่ยนแปลงที่ทำงานของพยาบาล
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพการทำงานและความคิดต่อการเปลี่ยนแปลงที่ทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลราชวิถี และโรงพยาบาลรามธิบดี

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะกลุ่มพยาบาลที่เรียกว่าพยาบาลระดับวิชาชีพ (Professional Nurse) ที่สำเร็จการศึกษาพยาบาลขั้นพื้นฐาน (Basic Programme) หรือสูงกว่า ซึ่งปฏิบัติงานในโรงพยาบาลราชวิถีและโรงพยาบาลรามธิบดีเท่านั้น ประชากรที่ใช้จะศึกษาเฉพาะพยาบาลที่ทำหน้าที่ให้บริการพยาบาลโดยตรงต่อผู้ป่วยระดับพยาบาลประจำการ (Staff Nurse) โดยไม่รวมถึงพยาบาลที่ไม่ได้ให้บริการพยาบาลโดยตรงต่อผู้ป่วย ตัวแทนของพยาบาลที่ทำการศึกษาเป็นผู้ซึ่งทำงานประจำอยู่ในโรงพยาบาลดังกล่าวมานานไม่น้อยกว่า 6 เดือน โดยการสุ่มตัวอย่างพยาบาลให้ได้ประชากรกลุ่มละเท่า ๆ กัน โดยประมาณจะเลือกแหล่งละ 100 คน รวมประชากรทั้งหมดประมาณ 200 คน

สมมติฐานในการวิจัย

1. สภาพการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลราชวิถีและโรงพยาบาลรามาธิบดี มีความแตกต่างกัน
2. มีความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความคิดต้องการเปลี่ยนที่ทำงานของพยาบาลทั้งสองแห่ง

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบเกี่ยวกับสภาพการทำงานของพยาบาลในแต่ละสถาบันดังกล่าว รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
2. เพื่อจะได้ทราบว่าพยาบาลที่ทำงานอยู่ในโรงพยาบาลที่มีสภาพแวดล้อมต่างกัน จะมีความคิดต้องการเปลี่ยนที่ทำงานแตกต่างกันหรือไม่
3. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารงานในโรงพยาบาลได้ปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมให้พยาบาลมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานสูงขึ้น อันอาจจะช่วยลดปัญหาการลาออก เปลี่ยนงาน และการเบื่องานของพยาบาลลงได้
4. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป

แผนการวิจัย

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างในโรงพยาบาลราชวิถีและโรงพยาบาลรามาธิบดี ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานของพยาบาล โดยสร้างคำถามให้ผู้ตอบเลือกตอบ เป็นแบบสอบถามเปิดเพื่อให้เห็นความคิดเห็นโดยเสรี แล้วนำไปทดสอบล่วงหน้า (Pre - test) เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง
3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ด้วยตนเอง โดยยกรวบรวมจากหัวหน้าแผนกพยาบาลของแต่ละสถาบัน และรวบรวมกลับด้วยตนเอง

4. วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภาพของกลุ่มตัวอย่างโดยหาค่าร้อยละ ในเรื่องเกี่ยวกับสภาพการทำงานและความคิดต้องการเปลี่ยนที่ทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำความคิดเห็นต่าง ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับสภาพการทำงานมาวิเคราะห์และแปลความหมาย

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพยาบาลระดับวิชาชีพที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้บริการพยาบาลในตึกผู้ป่วย ตัวแทนทั้งหมดเป็นพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลราชวิถีและโรงพยาบาลรามาธิบดี

คุณสมบัติของตัวอย่างประชากร

1. เป็นพยาบาลประจำการที่สำเร็จการศึกษาพยาบาลชั้นพื้นฐานหรือสูงกว่า ไล่ขึ้นทะเบียนประกอบโรคศิลป์แล้ว
2. ปฏิบัติงานในสถาบันทั้งสองแห่งดังกล่าวมานานไม่น้อยกว่า 6 เดือน

การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างจากพยาบาลที่ทำงานอยู่ในโรงพยาบาลทั้งสองแห่ง ซึ่งมีจำนวนพยาบาลทั้งหมด 434 คน ได้คัดเลือกประชากรที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นจำนวน 200 คน เป็นประชากรจากโรงพยาบาลราชวิถี 100 คน โรงพยาบาลรามาธิบดีจำนวน 100 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบ Systematic non - probability โดยการจับสลากได้หมายเลข 1 เป็นเบอร์แรก จึงได้นำรายชื่อพยาบาลประจำการทั้งหมดมาสุ่มเอาตามหมายเลขที่ 1, 3, 6 ... เมื่อได้ครบจำนวนตามต้องการแล้ว จึงส่งแบบสอบถามไปให้ตอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยถึง

พยาบาล ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริการพยาบาล ทั้งในอดีตและปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาลอย่างถูกต้อง

2. สร้างแบบสอบถาม เป็นแบบสร้างคำถามให้ผู้ตอบเลือกตอบและแบบสอบถามแบบเปิดให้แสดงความคิดเห็นโดยเสรี มีจำนวนทั้งสิ้น 80 ข้อ เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้นำไปทดสอบกับพยาบาลในโรงพยาบาลราชวิถี จำนวน 30 คน หลังจากได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมและสมบูรณ์มากที่สุด ภายหลังจากแก้ไขปรับปรุงแล้ว จำนวนคำถามที่ใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 74 ข้อ

แบบสอบถามทั้งหมด 74 ข้อ แบ่งเป็นคำถามหมวดย่อย 7 หมวด ดังนี้

1. คำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว มีจำนวน 8 ข้อ
2. คำถามเกี่ยวกับรายได้ - รายจ่าย มีจำนวน 9 ข้อ
3. คำถามเกี่ยวกับปริมาณงานในหน้าที่และความรู้สึกเกี่ยวกับหน้าที่การงาน มีจำนวน 9 ข้อ
4. คำถามเกี่ยวกับความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน มีจำนวน 4 ข้อ
5. คำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนร่วมงาน มีจำนวน 18 ข้อ
6. คำถามเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ ภายในโรงพยาบาล มีจำนวน 8 ข้อ
7. คำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา มีจำนวน 18 ข้อ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังผู้อำนวยการ โรงพยาบาลราชวิถี และโรงพยาบาลรามาธิบดี เพื่อติดต่อขอความสะดวกในการทำการวิจัย
2. ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าแผนกพยาบาลและหัวหน้าภาควิชาพยาบาลของแต่ละสถาบันเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ขอรายชื่อพยาบาลและขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลาเพื่อขอรับแบบสอบถามคืน ใช้เวลาในการรวบรวมแบบ

3. คัดเลือกตัวอย่างประชากรตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ข้างต้น
4. นำแบบสอบถามไปแจกโดยได้รับความร่วมมือจากหัวหน้าแผนกพยาบาล
โรงพยาบาลราชวิถี และหัวหน้าภาควิชาโรงพยาบาลรามาธิบดี
5. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองโดยได้รับความร่วมมือ
จากหัวหน้าภาควิชาโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี และหัวหน้าศึกษาพยาบาลโรงพยาบาล
ราชวิถี ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 176 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.00 และที่นำมา
ใช้ในการวิจัยได้มีจำนวน 167 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.50

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติตามความเหมาะสมดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณเป็นอัตราส่วนร้อยละ โดยแยกกล่าวเป็นเรื่อง ๆ คือ อายุ สถานะสมรส จำนวนบุตร อาชีพคู่สมรส วุฒิเมื่อเริ่มเข้าปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และวุฒิสูงสุดในปัจจุบัน
2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับสภาพการทำงานและความคิดต้องการเปลี่ยนที่ทำงานของพยาบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อคิดเห็นบางข้อมาวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูล และเสนอผลการวิจัยโดยแสดงเป็นตาราง ดังจะได้กล่าวถึงโดยละเอียดในบทต่อไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย